

Левицька І. Гудзь Юрко // Редакторський практикум: Літературні портрети сучасних українських письменників: Студентські дослідницькі роботи / Упоряд. В.І. Башманівський. Кафедра новітньої української літератури та соціальних комунікацій. – Випуск 2. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2012. – С. 51-55

ГУДЗЬ ЮРКО

Юрко Гудзь (Юрій Петрович Гудзь) – поет, прозаїк, драматург, есеїст, публіцист, мистецтвознавець, художник, філософ і просто хороший друг.

Народився в с. Немильня Новоград-Волинського району на Житомирщині, помер у неповних сорок шість років за трагічних і нез'ясованих обставин у Житомирі (1.VII.1956 – 20.II.2002). Митця знайшли з пробитою головою у глухому житомирському дворіку. Офіційна версія смерті – удар об асфальт під час припадку. Але в приватній розмові один із лікарів сказав, що так провалити черепа можна було тільки сильним ударом важким предметом або падінням головою вниз не нижче третього поверху.

Літературні псевдоніми Юрій Тетянич, Хома Брут, Хома Брус.

Закінчив восьмирічну школу в рідному селі Немильня. Відслужив у Збройних Силах Радянського Союзу. Навчався у Київському геологорозвідувальному технікумі № 16, Київському педінституті ім. Горького (нині Київський державний університет ім. М. Драгоманова) (1978–1983).

Працював геологом-розвідувальником, вчителем історії, географії та малювання у школах Київської та Житомирської областей, з 1986-го по 1988-ий рік працював молодшим науковим співробітником Музею народної архітектури та побуту України, заступником директора у Музеї сучасного образотворчого мистецтва (Коростишівський р-н, с. Кмитів), нічним сторожем у кардіологічному санаторії «Ворзель», в редакціях журналів «Авжеж!» (заступником редактора, 1990–1992 рр.), «Слово і час» (1993 р.), «Косень» (редактором відділу поезії, 1999–2002 рр.), газет «Голос», «Голос

громадянина» та «Зарубіжна література», у видавництвах «Фоліо» та «Джура» (2000–2002 рр.).

Членство в Національній спілці письменників України (Житомирське відділення, 1991) та Асоціації письменників України (Київське відділення). В минулому член Українського культурологічного клубу (1990 р.). Заступник голови Житомирського обласного відділення Національної спілки письменників України (2001–2002). Заступник голови (вересень–листопад 2001 р.), а згодом – голова Житомирського обласного літературного об'єднання ім. Бориса Тена (грудень 2001–2002).

Багато подорожував, вів аскетичний («сковородинський») спосіб життя, сповідував філософію летризму, макото, ісихазму. Засновник «Української реконкісти».

Засновник видавничого проекту «Українська реконкіста», на який його надихнув досвід Іспанії, що після сімсотлітнього арабського іґа провела відвоювання своєї території. «Українська реконкіста» передбачала таке ж відвоювання українського простору від російського культурного іґа. Але задумка не здійснилась. Видавець вкрав гроші і нахабно використав їх для своїх тривіальних потреб.

Співпрацював з «Ярою Мистецькою групою театру-студії Ля Мама в Нью-Йорку». Займався поетичними імпровізаціями в театрі-студії «Будьмо» (там ставилася п'єса Олега Лишеги «Друже Лі Бо, брате Ду Фу», 1992 р.). Призер фестивалю авторської пісні «Оберіг» (Київ, 1993). Був учасником об'єднання «Центр Сучасної драматургії Анатолія Дяченка» (1993–1995). Засновник «Лаврської школи», під якою Юрко Гудзь об'єднав поезію Олега Лишеги, Івана Семененка, Миколи Воробйова на спільному поетичному вечорі (1993) . Брав участь у Теоретичній конференції «Україна чи небуття» (2004). У 1994 р. посів третє місце в конкурсі молодой прози, що проводився у м. Львові. Був претендентом на літературну премію «Благовіст» від Національної спілки письменників України. Переміг в одному з конкурсів на олюднення пам'ятників тоталітарного мистецтва.

Відзначений преміями Міжнародного поетичного конкурсу в м. Триуджіо (Triuggio, Італія, 1994 р.); фундацією ім. Є. Бачинського «У свічаді слова» (США, 1997), Всеукраїнською ім. Івана Огієнка в галузі літератури за книги прози «Не-ми» та «Ісихія» (Україна, 2001).

Твори перекладалися російською, італійською, французькою, німецькою, англійською мовами.

Книгу новел і оповідань Ю. Гудзя «Замовляння невидимих крил» за результатами анкетування критиків, яке щорічно проводить журнал «Слово і час», було визнано кращою книгою прози 2001 року.

Автор поетичних книжок «Postscriptum до мовчання» (Торонто: Бескид 1990), «Маленький концерт для самотнього Хронопа» (Київ: Молодь, 1991), «Боротьба з хворим янголом» (Київ: Голос громадянина, 1997), журнальних публікацій романів «Не-ми», «Ісихія» (Кур'єр Кривбасу, 1998. – № 6,7; 2000. – № 8,12; 2001. – № 6.), книги прози «Замовляння невидимих крил» (Тернопіль: Джура, 2001).

Також публікувався у часописах «Авжеж!», «Світо-Вид», «Слово», «Дзвін», «Дніпро», «Слово і час», «Art Line», «Українські проблеми», «Артанія», «Хроніка-2000», «Косень». У колективних виданнях: «Вітрила-86», «Варшава. Зустрічі-88», «Житній ринок» (1989 р.), «Десять українських поетів / Десять українських прозаїків» (1995 р.), «Вечеря на дванадцять персон» (1997 р.), «Антологія української поезії другої половини ХХ сторіччя» (2001), «Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.», переклад Ролана Барта «Від твору до тексту». Журнальні публікації окремих творів: драма на дві дії «Колискова для самогубців» («Світо-вид», 1992, № 4), повість «Сорочка без тіла – біла» (Дзвін. – 1994. – № 10). Літературні публікації в газетах: «Літературний Львів» (1994. – № 17, № 18 (24)), «Вільне слово» (Житомир).

З 1991 по 2002 рр. про Юрка Гудзя писали Володимир Даниленко, Василь Врублевський, Валентин Грабовський, Ніла Зборовська, Леонід

Череватенко, Василь Габор, Лесь Герасимчук, Євген Концевич, Олена Логвиненко, Ольга Різниченко, Петро Сорока тощо.

Як літературознавець Юрко Гудзь писав про Йосифа Бродського, Олега Лишегу, Анатолія Сірика, Євгена Концевича, Нілу Зборовську, Олександра Кулеша, про книги Богдана Бастюка, Богдана Савку, шістдесятників, передмови до книжок Світлани Штатської, Марії Рудак, Лесі Лисенко.

Як мистецтвознавець писав про творчість Надії Миколайчук, Людмили Бигич (Миколайчук), Аки (Богумили) Клим-Перейми (американська мисткиня українського походження), Наталі Хилюк (Утахарри), Олени Бурдаш, Івана Марчука, Юрія Камишного.

Писалась повість «Дембельський альбом» (1973 р.), готувалися друком збірки віршів «Вишивки, хронотопи, без» (1992 р.), «Млеко хронопів глосолалійне» (1993 р.) та «Знаки білої крові» (Житомир: Авжеж!, 1993), незавершений творчий проект у дві руки із Тетяною Чебровою – роман «Серце Мангупа», залишилися неопублікованими: поема «Барикади на Хресті», нотатки на берегах книжок. Наприкінці життя Юрко Гудзь мав намір разом із презентацією книги «Замовляння невидимих крил» зробити виставку власних картин.

Постать Юрка Гудзя не залишила байдужим жодного, хто знав його особисто: 2002 року в пресі з'явилося багато публікацій, пов'язаних із творчістю та спогадами, вийшли книги з присвятою: поезії Вероніки Кавун «Зимні інтегралі» (Житомир, 2002), вінок сонетів Івана Редчиця «У царстві світла» (Житомир, 2003), антироман «Українська реконкіста» Ніли Зборовської (Тернопіль, 2003), книга віршів про весну Івана-Марка Лобуня «Глеки дерев» (Тернопіль, 2006); картини із присвятами Миколи Бутковського «Біле й чорне» (цю картину, за пару днів до загибелі, Юрко Гудзь бачив у стані написання), Юрія Камишного «Цвіту бути» (2006); музика Вікторії Дем на Юркові слова: вірш «Співанка», 2003 року – перший сайт www.goodz.iatp.org.ua, моноспектакль Тетяни Павлінчук за творами автора; 2004 року прем'єра моновистави «Барикади на Хресті» театру одного

актора «Неабищо the best» Олега Левченка; 2005 року науково-пошукове дослідження учениці Баранівської гімназії Тетяни Марчук «Магія слова в поезіях збірки Юрка Гудзя “Маленький концерт для самотнього Хронопа” за науковим керівництвом Валентини Чайки (автора відкритого уроку за оповіданням Юрка Гудзя «Афганець»)), за спільної ініціативи Марією Рудак засновано Поетичне братство Юрка Гудзя; у 2007 році на батьківщині автора (с. Немильня) було оголошено щорічні літературні читання «Липневий янгол», щономера Григорій Цимбалюк – редактор журналу «Світло спілкування» (Житомир) – публікує твори та дослідження спадщини Юрка Гудзя, Олександр Сопронюк неодноразово представляв Юрка у журналі «Атранія» (Київ) та газеті «Слово», редактором якого він виступає. Не холоне увага мистецтвознавців до малярської спадщини, яка є розпорошеною по приватних колекціях знайомих і родичів Юрка Гудзя, дослідженням займається Анатолій Шевчук.

Готуються до друку: поема «Барикади на Хресті» за ініціативи письменника-перекладача Андрія Савенця та графіка Миколи Соболівського, однією книгою романи «Не-ми» та «Ісихія» із передмовою Ніли Зборовської, книга спогадів «Невимовне» та книга літературознавчої та мистецтвознавчої спадщини. Наприкінці 2008 року Немильнянській загальноосвітній школі та центральній вулиці села присвоєно ім'я Юрія Гудзя. 25 лютого 2008 року узгоджено на житомирському міському засіданні з архітектури та зміни назв вулиць міста встановити за кошти замовника на гуртожитку автодорожнього коледжу (перетин вулиць Театральної та Малої Бердичівської) меморіального знаку.

13 вересня 2008 року на телеканалі УТ-1 однією з тем передачі «Книга.UA» висвітлювалось питання «Чи був успішним експеримент сквородинівського способу життя для вишуканого письменника й маляра Юрка Гудзя в другій половині ХХ століття?» (www.1tv.com.ua). Щороку працівниками Житомирського обласного радіо Сергієм Черевком, Інною

Власенко пишуться радіопередачі до днів пам'яті, беруться інтерв'ю, читаються твори автора.

Нещодавно до 8-ї річниці смерті Юрка Гудзя було встановлено меморіальну дошку на гуртожитку автодорожнього коледжу, який знаходиться на вулиці Малій Бердичівській, що у місті Житомирі.

Діє в інтернеті блог Юрка Гудзя: <http://ygoodz.blogspot.com/>, виставлені твори на сайтах: <http://maysterni.com/>, www.virsh.com.ua, на блозі: <http://lewczenko.livejournal.com/>.